

Hallintopakkohakemus, eläinsuoja, Virventie, Pudasjärvi

871/11.01.00.00/2019

OULYMP § 8

Hakijat: Hakijoiden tiedot ovat liitteessä 1, jota ei julkaista internetissä.

Vastaaja: Vastaajan tiedot ovat liitteessä 1, jota ei julkaista internetissä.

Vireille tulo

Vastaaja suunnittelee pienimuotoista hevosyritystoimintaa kiinteistölle Hulhavanaho 615-408-23-56 osoitteessa Virventie 11, 93280 Syöte, Pudasjärvi. Vastaaja ei ole kyseisen kiinteistön omistaja.

Hakijat, jotka ovat kiinteistön 615-408-23-29 omistajia, vastustavat suunnitelmaa Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle (Oulunkaaren ympäristöpalvelut / Oulunkaaren ympäristölautakunta) 7.10.2019 lähettämällään kirjeellä. Kirjeen mukaan toiminnalle ei tule myöntää ympäristölupaa mm. siitä aiheutuvien ympäristöhaittojen takia.

Ympäristönsuojeluviranomaisen käsityksen mukaisesti hakijan vaatimuksessa voi olla kyse hallintopakkohakemuksesta, jossa vaatimuksena on, että toiminnalle ei tulisi myöntää ympäristölupaa. Tällöin vaatimus on tulkittava niin, että ympäristönsuojeluviranomaisen tulisi edellyttää toiminnalta ympäristölupaa.

Ympäristönsuojelulain mukainen hallintopakko tarkoittaa, että hallintoviranomainen antaa määräyksiä sellaiselle, joka rikkoo lakia tai sen nojalla annettua asetusta tai määräystä. Hallintopakkoasia voi tulla vireille valvontaviranomaisen omasta aloitteesta tai hakemuksen johdosta. Hallintopakkoasian voi panna vireille myös henkilö, jonka etua tai oikeutta asia saattaa koskea

Ympäristönsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan vaatimus ympäristöluvasta perustuisi tällöin ympäristönsuojelulain 527/2014 § 27 2. momentin kohtaan 3, jonka mukaan

Ympäristölupa on lisäksi oltava:

3) toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Hakija on täydentänyt hakemusta 4.11.2019 vaatimustensa ja hakijoiden tietojen osalta. Ympäristönsuojeluviranomainen tulkitsee, että kyseessä on hallintopakkohakemus, jossa hakijoiden vaatimuksina on:

- 1) vastaajan hevostallilla pitää olla ympäristölupa
- 2) vastaajan yritystoiminnan suuruus oltava määriteltynä
- 3) vastaaja ei saa työntää lumia enää hakijan tontin maille
- 4) vastaaja on velvoitettava pitämään tiet kunnossa ja

tarvittaessa omakustanteisesti korjaamaan viat

Otteita hakijan esittämistä keskeisistä perusteluista:

"Hulhavanahon tontit ovat pientalo/vapaa-ajanmökkitontteja ja alueella asuu mökkiläisiä. Hevosyrittäjätoiminnasta aiheutuu välillisiä ja välittömiä seurauksia. Liikennemäärä Virventiellä ja Valtontielle kasvaa. Alue on ollut aina lapsiturvallinen, mutta liikennemäärien kasvaessa näin ei ole.

Hevosten jätevedet valuvat naapuritonteille (sijaitsevat tontin alapuolella). Ympäristönsuojelulaki (86/2000) "Laki ohjaa valitsemaan toiminnalle sellaisen paikan, jossa otetaan huomioon ympäristön kannalta oleelliset kuormittavat tekijät ja pyritään sijoittamaan toiminta niin, ettei toiminnasta aiheudu ympäristöä pilaavaa haittaa." Hulhavanahon alue on suoperäistä maastoa suurimmalta osaltaan niin hevosten ravinpäästöiltä luontoon ei voida välttyä. Keväisin lumien sulamisvedet valuvat suovesiin, Luppoveteen ja Pärjänjokeen.

Toiminta tulisi häiritsemään lomamökkiläisten lomanviettoa omilla mökeillään ja mökkitonttien arvo laskee hevosyrityksen toiminnan takia. Eli hevosyrittäjätoiminnasta syntyy kohtuutonta haittaa asutusalueen asukkaille."

Lisäksi perusteluna on esitetty tonttimaan arvon lasku viereen tulevasta hevostallista johtuen.

Asian käsittely

Hallintopakkohakemuksesta on pyydetty vastaajalta vastine 6.11.2019. Vastine saapui 12.11.2019. Vastineesta pyydettiin hakijalta vastine (vastaselitys) 28.11.2019. Vastaselitys saapui 18.12.2019.

Lisäksi 17.12.2019 saapui tilan 615-408-23-28 omistajan ilmoitus yhtyä hakijan hallintopakkohakemukseen. Otteita kirjeen keskeisestä sisällöstä:

"Koska tila 615-408-23-28 on hevostoimintaa harjoittavan tilan 615-408-23-56 naapuritila, tilan omistaja on YSL 186 §:n mukaisesti asianosainen käsiteltäessä YSL:n mukaista hallintopakkoasiasa ympäristönsuojeluviranomaisessa. Hänet olisi pitänyt kuulla asianosaisena hallintolain mukaisesti. Tilan omistaja ilmoittaa yhtyvän hakijoiden hallintopakkovaatimukseen ja vaatii, että hevostoiminta keskeytetään välittömästi YSL 181 §:n mukaisesti ja ryhdytään YSL 175 §:n mukaisiin toimenpiteisiin toiminnan lopettamiseksi AO- ja VL-alueilla sekä toiminnanharjoittajan velvoittamiseksi ryhtymään toimenpiteisiin ympäristön ennallistamiseksi ja lannan varastoinnin lopettamiseksi AO- ja VL-alueilla.

Toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle jonka lisäksi siitä aiheutuu välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle lannan ja virtsan kulkeutumisena muille tonteille ja ympäristöön sekä hajun ja syöpäläisten leviämisenä ympäristöön.

Lannan ja virtsan käyttöön ja käsittelyyn sisältyy siis suora terveysriski, joka on viranomaisten otettava vakavasti.

Erityisesti huomautetaan, että hevostoiminta on sijoitettu asemakaavan

vastaisesti AO- ja VL-alueille, joiden alueiden asemakaavamääräykset eivät salli tällaista toimintaa.”

Lisäksi kirjeessä esitetään perustelut hevostallin rakentamisen kaavanvastaisuudesta.

Ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että tilan 615-408-23-28 omistajalla on asiassa ympäristönsuojelulain § 186 mukainen vireillepano-oikeus, minkä takia myös hänen esittämät vaatimukset (yhtyminen hakijan hallintopakkohakemukseen ja vaatimukset toiminnan keskeyttämisestä ja ympäristön ennallistamisesta) tulee käsitellä. Sen sijaan ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että alkuperäisessä hallintopakkohakemuksessa tilan 615-408-23-28 omistaja ei ollut asianosainen. Kyseessä ei ole ympäristöluvan hakuprosessi, jossa naapurikiinteistöjen omistajat olisivat automaattisesti kuultavia asianosaisia.

Hallintopakkohakemukseen yhtyvän kiinteistön 615-408-23-28 omistajan alkuperäiseen hallintopakkohakemukseen nähden uudet vaatimukset (numerointi alkuperäisen hallintopakkohakemuksen vaatimusten numeroinnin mukaan):

- 5) hevostoiminta keskeytetään välittömästi YSL 181 §:n mukaisesti ja ryhdytään YSL 175 §:n mukaisiin toimenpiteisiin toiminnan lopettamiseksi AO- ja VL-alueilla sekä toiminnanharjoittajan velvoittamiseksi ryhtymään toimenpiteisiin ympäristön ennallistamiseksi ja lannan varastoinnin lopettamiseksi AO- ja VL-alueilla
- 6) AO- ja VL-alueelle sopimaton ja kaavan vastainen toiminta lopetetaan välittömästi

Ympäristönsuojeluviranomaiselle saapui lisäksi 18.12.2019 muistutus yhdeltä maanomistajalta. Otteita kirjeen keskeisestä sisällöstä: ”En halua lomatonttini lähelle sellaista toimintaa joka alentaisi tonttini jälleenmyyntiarvoa. Tonttini sijaitsee lomatonttialueella ja hevosyrityksen toiminnasta aiheutuu häiriötekijöitä.”

Luettelo liitteenä olevista asiakirjoista, jotka on toimitettu ympäristölautakunnan jäsenille sähköisen kokouspalvelun kautta:

1. Hallintopakkohakemus 7.10.2019
2. Hallintopakkohakemuksen täydennys 8.10.2019
3. Katselmuspöytäkirja 29.10.2019
4. Hallintopakkohakemuksen täydennys 4.11.2019
5. Vastinepyyntö hallintopakkohakemuksesta vastaajalle 6.11.2019
6. Hakijan huomautus katselmuspöytäkirjasta 11.11.2019
7. Vastaajan vastine hallintopakkohakemukseen 12.11.2019
8. Vastaselityspyyntö hakijalle vastaajan vastineesta 28.11.2019
9. Hakijan vastaselitys vastaajan vastineeseen 18.12.2019
10. Vastine / ilmoitus yhtyä hakijan hallintopakkohakemukseen 17.12.2019
11. Maanomistajan muistutus 18.12.2019

Kiinteistöllä pidettiin katselmus ympäristönsuojeluviranomaisen toimesta 28.10.2019. Katselmukseen kutsuttiin ja osallistuivat alkuperäiset hakijat ja vastaaja sekä kiinteistön Hulhavanaho 615-408-23-56 omistaja. Hakijan mukaan hevostoiminnan takia hakijoiden kiinteistölle tulee hevosen jätöksiä sulamisvesien mukana. Katselmuksen aikana ympäristönsuojeluviranomaisen viranhaltijat totesivat, että on hyvin epätodennäköistä, että naapurikiinteistöille aiheutuu haittaa valumavesistä, kiinteistöjen välissä on oja ja tie.

Asian ovat valmistelleet ympäristöjohtaja Henri Pätsi p. 0400433998 ja ympäristötarkastaja Kati Juurikka p. 0401865409.

Valmistelijoiden päätösesitys:

Oulunkaaren ympäristölautakunta ratkaisee hallintopakkohakemuksen seuraavasti:

Ratkaisu:

Oulunkaaren ympäristölautakunta

- 1) hylkää vaatimuksen nro 1, jossa vaatimuksena on hevostallilla pitää olla ympäristölupa.
- 2) hylkää vaatimuksen nro 2, jonka mukaan yritystoiminnan suuruus oltava määriteltynä, mutta toteaa, että varastoitavan lannan määrä ja suunnitellun tallin koko rajoittavat toiminnan laajuutta
- 3) ei käsittele vaatimusta nro 3, jonka mukaan vastaaja ei saa työntää lumia enää hakijan tontin maille, koska asiassa ei ole esitetty selvitystä, jonka mukaan asiasta aiheutuisi kohtuutonta rasitusta. Ympäristönsuojeluviranomainen toteaa myös, ettei asiaa tuotu esille katselmuksen 28.10.2019 aikana.
- 4) ei käsittele vaatimusta nro 4, jonka mukaan vastaaja on velvoitettava pitämään tiet kunnossa ja tarvittaessa omakustanteisesti korjaamaan viat, koska ympäristönsuojeluviranomainen ei ole asiassa toimivaltainen viranomainen
- 5) ei käsittele väitettyä rakentamisen kaavan vastaisuutta, koska ympäristönsuojeluviranomainen ei ole asiassa toimivaltainen viranomainen
- 6) hylkää vaatimuksen nro 5 toiminnan keskeyttämisestä välittömästi YSL 181 §:n mukaisesti ja ryhtymisestä YSL 175 §:n mukaisiin toimenpiteisiin toiminnan lopettamiseksi
- 7) hylkää vaatimuksen nro 6, jonka mukaan AO- ja VL-alueelle sopimaton ja kaavan vastainen toiminta tulee lopettaa välittömästi. Toiminta ole ympäristönsuojelulain näkökulmasta kaavan vastaista.
- 8) toteaa, ettei maanomistajan muistutus 18.12.2019 edellytä toimenpiteitä

Perustelut (numerointi vaatimusten numeroiden mukaisesti):

1)

Ympäristönsuojelulain 527/2014 § 27 2. momentin kohdan 3 mukaan:

Ympäristölupa on lisäksi oltava:

3) toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että toiminnasta voi aiheutua naapureille rasitusta. Katselmuksen ja saapuneiden asiakirjojen arvioinnin perusteella rasitus ei kuitenkaan ylitä kynnystä, jonka mukaan rasitus saattaisi olla ole kohtuutonta. Näin ollen ympäristölupaa ei vaadita.

2)

Valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014 § 5 mukaan:

Jos tilalla kertyy varastoitavaa kuivalantaa enintään 25 m³ vuodessa tai jos tilalla varastoidaan kerrallaan enintään 25 m³ kuivalantaa, voidaan lanta varastoida lantalan sijaan tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai joka katetaan peitteellä.

Kiinteistöllä ei ole kiinteää lantala, mikä rajoittaa varastoitavan lannan määrää em. säädöksen mukaisesti.

3)

Lumien työntäminen toisen maalle voi olla kiellettyä lain eräistä naapuruussuhteista nojalla siinä tapauksessa, että siitä aiheutuisi § 17 mukaista kohtuutonta rasitusta. Joissakin tapauksissa kysymykseen voisi tulla myös rikoslain 28 luvun § 11 mukainen hallinnan loukkaus.

4)

Ympäristönsuojeluviranomainen ei ole toimivaltainen viranomainen teiden kunnossapidon tai korjaamisen valvonnassa tai siitä määräämisessä. Kiinteistölle kulkemiseen liittyvään määräyksen antaminen olisi mahdollista lähinnä ympäristöluvan, jota hankkeelta ei kuitenkaan edellytetä, lupamääräyksenä. Teiden käyttöön, kunnossapitoon ja vaurioiden korjaamiseen liittyvät kysymykset ja vaatimukset kannattaa esittää tienpitäjälle, joka on tiestä riippuen tiekunta, kunta, ELY-keskus tai yksityistien omistaja.

5)

Rakentamisen kaavanmukaisuuden ratkaisemisessa toimivaltainen viranomainen on rakennusvalvontaviranomainen. Käytännössä suunniteltu toiminta edellyttää hevosille asianmukaista tallia/säänsuojaa. Jos sellaista ei voitaisi toteuttaa, toiminnalle suunnitellussa paikassa ei olisi edellytyksiä.

6)

Ympäristönsuojelulain § 181 mukaan:

Jos ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, valvontaviranomaisen on keskeytettävä toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.

Toiminnan keskeyttämiselle ympäristönsuojelulain § 181 mukaisesti ei ole perustetta. Toiminnasta ei aiheudu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle, välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle lannan ja virtsan kulkeutumisena muille tonteille ja ympäristöön tai hajun ja syöpälaisten leviämisenä ympäristöön. Lannan ja virtsan käsittelyyn kiinteistöllä ei sisälly terveystorjuntaa naapurikiinteistöjen käyttäjille.

Ympäristönsuojelulain § 175 mukaan:

Valvontaviranomainen voi:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta;

Ympäristönsuojeluviranomaisen tiedossa ei ole sellaista ympäristönsuojelulain rikkomusta tai laiminlyöntiä, joiden perusteella § 175 kielto tai määräys tulisi antaa.

7)

Alueella on voimassa asemakaava, jonka muutos ja laajennus on hyväksytty 14.6.2012. Vastaaja kertoi katselmuksessa 28.10.2019 hevosten laiduntavan tai olevan tarhattuina Valtontien pohjoispuolen peltoalueella, joka on kaavassa MA-aluetta eli maisemallisesti arvokasta peltoaluetta. Kaksi hevosta oli kyseisellä pellolla olevassa aitauksessa myös katselmuksen aikana. Hevosten säänsuoja on suunniteltu sijoitettavan Valtontien ja edellä mainitun MA-alueen väliselle alueelle, johon myös lannanvarastointiin käytettävä siirtolava oli sijoitettu. Alueella on VL-merkintä (lähivirkistysalue). Hevosten valjastuspaikaksi ja hevosajeluiden lähtöpaikaksi kerrottiin Virventie 11 piha, joka on AO-aluetta eli erillispientalojen korttelialuetta.

Ympäristönsuojelulain § 12 mukaan: Luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen

käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Suunnitellussa toiminnassa ei sen pienimuotoisuuden takia kuitenkaan ole kyse luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta tai rekisteröitävästä toiminnasta.

Ympäristönsuojelulain § 11 mukaan: Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Suunnitellun pienimuotoisen toiminnan ei ennalta arvioiden katsota aiheuttavan § 11 mukaista pilaantumisen vaaraa ja olevan siten § 11 vastainen.

Hevostenpito ei ole ristiriidassa MA-alueen tavoitteiden kanssa. Suunniteltu hevosyritystoiminta luontoreiteille suuntautuvine ajeluineen sopii luonteeltaan myös VL-alueen käyttötavoitteisiin.

8)

Perustelut ovat samat kuin perustelut vaatimuksiin 1-2 ja 5-7.

Sovellettavat säädökset:

Hallintolaki 434/2003 § 1-2,11,31-34,38,43-47,54-56,59-60,70-71

Ympäristönsuojelulaki 527/2014 §

1-2,6-12,22,27,48,115a,167-175,179-182,185-186,190-191

Laki eräistä naapuruussuhteista 26/1920 § 5,17

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014 § 5

Rikoslaki 28 luku § 11

Käsittelymaksu:

Käsittely on maksuton.

Valitusosoitus:

Päätöksestä voi valittaa Vaasan hallinto-oikeuteen ympäristönsuojelulain § 190-191 mukaisesti.

Valituksen toimittaminen:

Vaasan hallinto-oikeus

PL 204

65101 VAASA

(Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43

puh. 010 36 42611, fax 010 36 42760)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten

asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään vuosittain vahvistettava oikeudenkäyntimaksu, joka vuonna 2020 on suuruudeltaan 260 euroa. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Ympäristöjohtajan päätösesitys:

Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijoiden päätösesityksen.

Päätös:

Lautakunta hyväksyi esityksen yksimielisesti.